

PASVALIENIS

LIETUVOS ATGIMIMO DEMOKRATINES JEGAS REMIĀS LAIKRASTIS. Nr. 3 1990 m. lapkričio 30 d.

Apsirūpinimas tapo problema

Jūs vadovaujate maisto pramonei, su kurios produkcija susiduria kiekvienas pirkėjas. Įmonių ritmingas darbas visiškai priklauso nuo žaliavų, tai yra nuo žemės ūkio gamybos. Tad kokia čia susiklostė padėtis ir kas mūsų laukia ateityje?

Lietuvoje pasiektais aukštas žemės ūkio gamybos lygis. Vienam gyventojui per metus Respublikoje pagaminama 147 kg mėsos ir 870 kg pieno. Tai — 4—5 rodiklis pasaulyje. Iš gyvulininkystės gauname 1 milijardą rublių pelno, o tai sudaro 90 procentų viso žemės ūkio pelno. Bet aukštasis gyvulininkystės gamybos lygis laikosi atsivežtasis grūdais. I Lietuvą kasmet įvežama 1,5 milijono tonų grūdų, 400 tūkstančių tonų baltyminių ir mineralinių priedų. Mes iš savų išaugintų grūdų galime pagaminti mėsos tik 10 procentų daugiau negu jos suvartojame. Jeigu mes negamintume mėsos iš atsivežtų grūdų, tai pelnas sumažėtų ketvirčiu milijardo rublių.

Tad svarbiausia — grūdai. Jeigu jų pavyks išvežti kaip iki šiol, išlaikysime gyvulių skaičių, aprūpinsime darbu fermų, mėsos ir pieno kombinatų žmones.

O kaip sekasi tartis dėl grūdų išsivežimo?

Šių metų IV ketvirčio grūdų, baltyminių priedų

Mūsų korespondento pokalbis su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro pirmuoju pavaduotoju, maisto pramonės departamento direktoriumi, ekonomikos mokslų kandidatu Adolfu SLEZEVICIUMI.

tiekinas mums, o mainais mūsų mėsos ir pieno produktų tiekinas TSRS išspręstas, bent teoriškai. Po ilgų derybų protokolas buvo patvirtintas, bet sutarti realizuojant iškyla sutrikimų. Ukraina ir Kazachstanas neatkrauna mums centralizuotai skirtus grūdus, gauname tik lalvais atvežtus ir pirkus užsieny-

je. Mes atitinkamai per spalio mėnesį vietoje 15 tūkst. tonų Maskvai pateikėme tik 10 tūkst. tonų mėsos. Nevykdome ir pieno produktų pateikimo užduočių. Mes nevykdome ir mums nevykdžio, vyksta taratum išsekinimo varžybos, o tai trikdo ritmingą darbą.

Dar sunkesnė ir neaiškes-

nė padėtis dėl ateinančių metų. Mes nenorime dalyvauti bendruose TSRS liaudies ūkio planuose, bet pagal ekvivalentiškumą sudaryti Lietuvos ir TSRS pirkimo - pardavimo balansas. Deja, Maskva nori mus matyti bendroje šeimoje ir tam naudoja savo stipriau-sius svertus.

Kokie jie, koks mums gali kilti pavojus ir sunkumai?

Apie grūdus aš jau sakiau. Kita pozicija — valiuta. Prezidento įsakymu kuriamas centralizuotas valiutos fondas, kuris bus skirstomas. Tai mums gresia ekonominiu šantažu, nes Lietuvos visas liaudies ūkis uždirba 500 milijonų invaliutinių rublių, o mums kasmet buvo skiriamas 1 milijardas 300 milijonų invaliutinių rublių. Be to, gaudavome importinius įrengimus žemės ūkiui ir maisto pramonei, citrusines kultūras, riešutus centralizuotai ir už tai invaliutinių rublių nemokėjome. Santykiose su centru Lietuvai labai svarbi Rusijos Federacijos pozicija, o ji apvylė, grįžta į pirminges pozicijas ir mūsų viltys dingsta. Pavyzdžiu, Rusijos uždirbtą valiuta sudaro 80 procentų visos TSRS valiutos. Dabar paaiškėjo, jog RTFSR visas valiutines pajamas atiduoda sąjunginių.

(Nukelta i 2 psl.)

Lapkričio 7 d. įvyko savarankiškos LKP rajoninė 18-oji konferencija. Daugiau kaip 130 delegatų, atstovaujančių 860 partijos narių, jos dalyviai išklausė LKP Pasvalio RK sekretoriaus J. Budrevičiaus pranešimą „Dėl politinės padėties ir Lietuvos Komunistų partijos reorganizavimo“, delegatų pasisakymus.

ARTĖJANT SUVAŽIAVIMUI

Kaip pažymima priimtoje rezoliucijoje, delegatai pasisakė už socialdemokratinės orientacijos parlamentinę partiją, kuri galėtų vadintis Lietuvos demokratinė darbo partija. Taip pat priimta rezoliucija „Dėl

Lietuvos aukštųjų partinių mokyklų diplomų“.

Konferencija kreipėsi į LKP narius, juos ragindama aktyviau dalyvauti Lietuvos Žemdirbių sąjungos veikloje.

Delegatais į neeilinį LKP

suvažlavimą išrinkti: J. Budrevičius, V. Jarašūnas, V. Kanapeckas, A. Linkevičius, P. J. Paliulis, V. Rimša, A. Ručys, A. Šleževičius.

Konferencijoje dalyvavo ir kalbėjo Respublikos žemės ūkio ministro pirmasis pavaduotojas Adolfas Slezevičius.

„Pasvaliečio“ inf.

...Norėjome kiekvienam suteikti galimybę dirbtį vi suomenės išlaisvinimo labui, nekreipiant dėmesio į tautybę, įsitikinimus ir socialinę padėtį. Bet po truputį vadovaujančius postus Sąjūdyje užémė demagogai, kurie pasityciojo iš judėjimo esmės, programos ir siekių. Dabar jie pareiškia: girdi, politinė situacija pasikeitė ir mes diktuosime savo valią.

...Pasitvirtino žinomas paradoksas: revoliucijas ruošia intelektualai, vykdant fanatikai, o jų valsiai naudojasi įvairūs perėjūnai. Taip ir turėjo įvykti, nes per ilgai gyvenome su trigubu apynasriu: partiniu, prievaratos ir baimės — todėl viskā nulémē politinis neraštumas. Viršu paėmė tie, kurie ižūliau melavo ir daugiau žadėjo. Tuos, kurie teigė, kad kelias į nepriklausomybę ilgas ir sunkus, — atstumė, apšmeižė.

...Paklauskite, kodėl dauguma susitaikė su šia pa-

dėtimi? Todėl, kad trukdo ambicijos, baimė pripažinti klaidas, nes visas šios sumaišties rezultatas — vienos diktatūros pakeitimas nė kiek ne geresne ki-

ba okupantams".

...Todėl dabar atvirai, be jokios baimės pareiškia: mūsų nepriklausomybės idėjai negali pakenkti niekas, išskyrus mus pačius — tar-

keptą pyragą ir į dar nepagamintas deficitines prekes.

Skaudu pripažinti: Lietuvoje dabar tokį žmonių metas. Jų kurso diletantizmas jau dabar atneše Respublikai milijardinius nuostolius. O mes, dar veikiami mitinginio optimizmo, laukame, kad visi prieštaravimai išsispręs savame, kai tik tapsime nepriklausomais.

...Dalis lietuvių nori patobulinti prieškarinį „smetoninį“ režimą, kiti tikisi „užlopyti“ komunizmą. Rusija vėl tikisi gero sekretoriaus ar caro. Nieko iš to nebus nei ten, nei čia — žmonijos istorijoje dar nebuvo tokio atvejo, kad jau panaudotos idėjos vėl būtu veiksminges jas jau „išbandžiuos“ tautoms.

...Todėl į klausimą: ar gali dabar dominuojančios politinės jėgos atstatyti Lietuvos nepriklausomybę? — atsakau senu anekdotu: taip, gali, bet gaila lietuvių.

(Sutrumpinta iš „Literaturnaja gazeta“)

Vytautas Petkevičius. „Atskalūno“ Išpažintis

ta diktatūra, kuri jau spėjo Respublikoje sukelti politinį ir ekonominį chaosą.

...Stal todėl, mano nuomone, grupė Sąjūdžio kūrėjų ir deputatų pabandė kreiptis į Lietuvos žmones: atsipeikėkite, demokratija pavojuje, išsirinkite naują Steigiamąjį Seimą ir pasirūpinkite Lietuvos likimu ne žodžiais, o darbais. Ir iš karto šiuos tikrus patriotus išjuokė, sutrypė ir apšmeižė, jų ilgametį darbą Tėvynės labui pavadinio „tarny-

pusavyje besivaidijančius ir žeminančius kitus žmones.

...Vadovauti veržiasi įvairūs chameleonai, kurie ir anksčiau smaugė kas gyva, o dabar, papūtus naujam vėjui, vėl neatsisakė savo pražūtingo amato — tik numetė partinius bilietus, kaip jau neberekalingas duonos kortelles, ir tapo aršais antikomunistais. Tokiu būdu jie ir vėl apsirūpino naujaus, dabar jau ne partiniai, talonais į dar neiš-

PO PIRMOIOSIOS PŪGOS.

L. Grubinsko nuotr.

„Pasvalieti“ paskaičius

Nestebina jau, kad gimsta nauji leidiniai. Stebina kitkas, būtent, ieškodami sensaciją, surandame absurdą. Netikite? Stai nusipirkau „Pasvalieti“ Nr. 2, o 3 psl. skyrelis „Be komentarų“. Straipsnelis „Nusikaltimas?“ tikrai nusikaltimas! Jūsų pačių. Tiesa, kad Vilniaus eksperimentai tyre gaisro priežastis, bet jie nesakė, kad sudegė Krinčino kolūkis!!! Taip, būtent taip teigiate Jūs, gerbiamoji „Redakcinė kolegija“. Jei jau sudegė Krinčino kolūkis, tikiu, greitu laiku sudegs ir „Pasvalietis“. Kad jau degti lemta šiai laikais, tai iš eilės...

Tikiu, nenuleisite rankų ir toliau mes skaitysim surinktus, kitur pamestus (?) perliukus.

Sékmės Jums!

Su pagarba —
P. VARIAKOJIS
Krinčinas

* * * Gerbiamą redakciją,

galiu tik pasakyti, kad esate šaunuoliai! Laikykitės! Reikia! Man labai norėtusi į jūsų laikraštį tokį skelbimą įdėti:

GERB. PONUI
J. TIKUIŠIUI!

Man atrodo, kad pas jūs namuose jau nėra laisvo kampo suomiškiems šaldytuvams pastatyti. Nenusiminkite ir nesukite sau galvos. Su malonumu galėčiau išsi nuomoti. Galiu mokėti laisvai „plaukiojančią valiuta“, žinoma, šiek tiek ir viršaus pridurti.

Na, o jeigu šis variantas netinka, tai suorganizuokite miesto centre suomiškų šaldytuvų parodą, nes dauguma pasvaliečių neįsivaizduoja nei kaip jis atrodo. Tik prieš eksponuojant uždarykite į narvą. Manau, kad pasipelnysite.

V. PIEKARSKIENE

Apsirūpinimas tapo problema

(Atkelta iš 1 psl.)
nei vyriausybei, ši atiduoda atgal 70 procentų ir abi pusės patenkintos. Mums visai neplanuojama skirti kai kurios žemės ūkio technikos, reikės patiemis ja apsirūpinti. Problematiškas tampa apsirūpinimas aliejuumi. 20 tūkstančių tonų jo įsivežavome iš Ukrainos ir vis sunkiau bepavyksta gauti. Iš cukrinių runkelių pasigaminame 80 tūkst. tonų cukraus, pusę to, ko mums reikia. Mūsų poreikis — 160—170 tūkst. tonų per metus. Kasmet 169 tūkst. tonų cukraus pusfabrikačio gaudavome iš Kubos, per blokadą jo negavome 80 tūkst. tonų. Sumažėjo traktorių, sunkvežimių tiekimas. RTFSR Ministerijos Tarybos pirmininkas I. Silajevas pasiraše sutarti, jog Mažeikių naftos perdirbimo gamyklos pateiks 13,5 milijono tonų naftos, tačiau dabar paaiškėjo, jog šie resursai atiduoti sąjunginiams planavimo organams. Tokios žinios mus stipriai apvylė.

Gal yra galimybė mums patiemis daugiau užsidirbtis valiutos?

Pirmiausia tam reikia,

kad būtų atidarytos sienos. Antra — žemas mūsų gamybos technologinis lygis. Užsienio ekspertai apžiūrėjo visus mūsų mėsos kombinatus ir nei vienas jų neatitinka pasaulinii reikalavimų, jų gaminamą produkciją eksportuoti negalime. 100 milijonų dolerių reikia perginkluojant cukraus fabrikus, nes trečdalį cukraus prarandam dėl atsilikusios technologijos ir užtęsto perdirbimo periodo. Be to, cukraus pusfabrikačiu užpirkti reikia 200 milijonų invaliutinių rublių.

Ar nėra vilčių sulaukti kreditų iš užsienio?

Daug pas mus važiuoja užsieniečių, daug žada, bet niekas kreditų neduoda, laukia, kokia bus pas mus politinė situacija, o be užsienio kapitalo dalyvavimo mes savų problemų neišsprėsime. Konditerijos pramonė, tabako pramonė pilnai priklauso nuo užsienio kapitalo.

Ką daryti, kokia gali būti išeitis?

Mūsų politika — didinti autonominumą, nepriklausymą nuo kitų respublikų, sričių, centrinių organų. Patiemis apsirūpinti baltymais, mažiau importuoti sojos ir plėsti rapso auginimą mūsų sąlygomis. Siaisiai

metals koncentruotiems pašarams trūksta baltymų, sumažėjo vištų dėslumas, pajutome kiaušinių stygių. Be to, pašarų trūkumas iššaukė vištų skaičiaus mažinimą. Pavyzdžiui, Danija per 5 metus 10 kartų padidino rapso gamybą, kad nereikėtų sojos importuoti iš Amerikos. Jeigu mes supirkume 50 tūkst. tonų rapso, galėtume gauti 20—30 tūkst. tonų maistinio aliejaus. Taip ir kitose srityse. Iš 1 ha cukrinių runkelių gauname 2,2—2,3 tonos cukraus, kai tuo tarpu Vakarų Europoje 8—10 tonų.

Efektyviai naudoti turimus pašarus. 1 cent kiaulienos pagaminti sunaudojame 6,5 pašarinio vieneto, kai tuo tarpu Danijoje tik 3; 30—35 proc. grūdų per kombinuotuosius pašarus kiaulės neįsisavina, nes šie blogai susmulkinti, termiskai neapdirbtai. Vien tik gerenis grūdų malimas igalintų 10—15 proc. sumažinti pašarų sunaudojimą. Bet tam reikia techniškai perginkluoti kombinatus, ir vėl iškyla lėšų klausimas.

Ačiū už pokalbi! Linkime Jums sėkmės ir tikime, kad daugelį čia palestų problemų vis tik pavyks išspręsti.

Be komentarų

PROBLEMOS

Gerai būtų apšvesti gatves ir kiemus taip, kaip Taikos g. 9 namo kiemą, bet valdytojas tik vienas...

PASEKMĖS

Apsilankius C. Juršenui Pasvalyje, Taryba paskyrė sekretoriato vedėją R. Stonkų atstovu ryšiams su spauda. Valdybos atstovo ryšiams su Taryba postas dar laisvas.

RINKOS DESNIS

Pažemeckas, pagerinės alaus kokybę ir „numušęs“ 3 litrų kainą iki 7 rub., sudavė skaudų finansinių smūgių konkurentams.

METODAI

Tuos, kurie taip jaudinosi ir pergyveno, kad „Pasvalietis“ neturi redaktoriaus, galima nuraminti, nes po daugybės intrigų ir ilgos kovos dėl „kėdės“ buvusi redakcinė kolegija paleista ir jau įsigali dikta-tūra.

PARLAMENTARIZMAS

Rajono Taryboje įsikūrė ir Žemdirbių sąjungos frakcija.

POPULARUMAS

Rajono gyventojai užsi-prenumeravo: „Seimininkę“ (5452), „Valstiečių laikraštį“ (5153), „Lietuvos ryta“ (2602), „Respubliką“ (2209), „Tiesą“ (1178), „Aitvarą“ (1128), „Lietuvos aidą“ (745). „Tarybų Lietuvos“ prenumeratorių skaičiaus dėl visiems suprantamų priežasčių neskeliame.

REABILITACIJA

Prokuroras nusprendė, kad nutarimas dėl R. Deveikio nubaudimo (žiūr. „Pasvalietis“ Nr. 1) yra neteisėtas ir naikintinas.

LIETUVOS KP PASVALIO TERITORINĖS ORGANIZACIJOS XVIII KONFERENCIJOS DELEGATU KREIPIMASIS Į LKP NARIUS

Kreipimasis į LKP narius

Mes, Lietuvos Komunistų partijos Pasvalio teritorinės organizacijos delegatai, susirinkę į XVIII rajoninę konferenciją, pritariame Lietuvos kaimo žmonių suvažlavimo pasiūlytomos nuostatomis ir jas remiame. Raginame visus mūsų partijos narius palaikyti kaimo žmonių norą burtis į Lietuvos Žemdirbių sąjungą ir aktyviai

dalyvauti jos veikloje.

Mes tikime, kad Respublikos Aukščiausioji Taryba artimiausiu laiku konstruktivai reaguos į Lietuvos kaimo žmonių suvažlavime pasiūlytas mintis, kurios pasitarnaus kaimo žmogaus, tuo pačiu ir visos Lietuvos Atgimimui.

nori patvirtinti liaudies išmintį: šykštus tik turtin-gas?

V. BIELSKYTÉ,
„Tiesa“, lapkričio 13 d.

* * *

O štai „Lietuvos aide“ (Nr. 117) paskelbtas L. Smoliūno laiškas „Lietuva, ruoškis“. Apie pasvaliečių aludarių suvažiavimą jis rašo: „Lietuva, ruoškis pri-

imti Pasvalio aludarių „do-vanas“. O jos bus baisios“.

• Uždrauskim, atimkim, neleiskim! Pasauli seną išmokysim, ar ne, ponai tau-tiniai socialistai? Tai gal uždrauskim pardavinėti ir gerti kmynų arbata — visi vyrai gali tapti impoten-tais.

Alų gerti sveika, ponai.

S. ARVASEVICIŪS,
„Atgimimas“,
lapkričio 21 d.

Apie mus

Pasvalio rajono autobusu stoties bufete apstulbinia skelbimas, kad bufete užkasti gali tik Respublikos gyventojai. O jei pro šalį važiuoja netoli esančios Latvijos gyventojai?

Tai kodėl toks nesvetin-gas bene turtingiausias Pasvalio rajonas? O gal jie

OI, ALAU, ALAU!!!

Amžinos problemos

1925 M. PASVALIO
„ARDOJAS“ RAŠE:

„Pastaruoju laiku miestė priviso daugybė naminio alaus slaptų parduotuvų: kiekvienoje gatvėje tokį negeistinį urvą pilna, naktimis girtuokliauja, pešasi, tuo labiau baisu, kad tokie elementai rūkydami neužkrėstų ugnimi, nes jau panašus įvykis nakties buvo, tik ta laimė, kad minima grytelė stovėjo toliau nuo miesto.“

Savo laiku valsčiaus Taryba buvo nutarusi, kad miesto gyventojai, norintieji pasigaminti naminio alaus, išsiimtų iš val. valdybos tam tikrus pažymėjimus, kurie būtų išduodami veitui, bet įtariamieji alaus pardavinėjimu tokie pažymėjimai nebūtų duodami. Be to, minimus pažymėjimus būtų reikėjė registruoti policijoje. Žodžiu, šiam sumanyme buvo suprojektuotas tokio kontroliavimo koštuvas, kad ne vienas naminio raugalo šmu galnikas nebūtų galėjęs spekuliuoti — kontrolė pilna to žodžio prasme. Bet, deja, Apskrities Viršininkas ši taip tobulą ir naudinę Vald. Tarybos nutarimą už protestavo, ir dabar šis Apskr. Viršininko žygis taip tuos visus aludarius padrasino, jog gatvėje pra eivius prašinėja į vidų „ant gorčiaus alaus“.

Sis įvyko blogas dalykas. Pačiai policijai sunku su gauti: kad ir randa vienur ar kitur begirtuokliaujant, tai nemačiusi mokant pinigų, negali protokolą rašyti bei paties alaus konfiskuoti. Iš to nėra naudos nei valdybai, nei savivaldybei, nei patiemis piliečiams“.

Nė viena tauta nuo alaus ne- prasigéré

POKALBIS SU
PASVALIO ALUDARIŪ
VADOVU A. PAURA

Kaip tiksliai vadinasi Jūsų vadovaujama organizacija?

Tikslus organizacijos pavadinimas bus aiškus po 1991 m. sausio 1 d. Matyt, tai bus akcinė bendrovė.

Kiek narių ir gal galite paminėti kelias pavardes?

Siuo metu yra apie 60 narių. Galiu pasakyti, kad aludarių gretose pačios garsiausios pavardės.

Ar tiesa, kad aludariai kartais „pagerinimui“ nau doja įvairius preparatus?

Girdėjau. Mūsų bendrovė to neturėtų būti. Bus griežta kontrolė.

Jūsų požiūris į kritikos „bangą“, nukreiptą prieš aludarystės legalizavimą?

Visame pasaulyje alų pripažista ir jų mėgsta. Dar nė viena tauta nuo alaus neprasigéré. Daugiausia kritikuoja tie, kurie jau nebegali paragauti šio gėrimo, nes praeityje išgertas ne vienas litras, ir tie, kuriems alaus legalizavimas, matyt, yra nenaudingas.

Krinčinietais L. Šimoliūnas kritikavo Pasvalio alu-

darius net valstybės laikraštyje „Lietuvos aladas“. Ar čia nebuvo gerai užma skuota reklama?

Kiek aš žinau, L. Šimoliūnas nespjauna į šią produkciją. Kuo daugiau triukšmo — tuo daugiau reklamos.

Kas Jus asmeniškai pas katino tapti aludarystės entuziastu, juk anksčiau dar bavotés kitose sferose?

Mėgstu organizuoti, kurti. Cia viskas surišta su prekyba, o aš neveltui bai giau kooperacijos mokslus. Su sunkumais ipratau kovoti.

Koks „Apynėlio“ likimas?

„Apynėlio“ kooperatyvas bus perregistruotas į atitinkamą įmonę. Gal tai bus personalinė įmonė, o gal akcinė bendrovė. Nuspręs kooperatyvo susirinkimas.

SPAUSDINAME ĮVAIRIAS NUOMONES, NEBU TINAI SUTAMPANCIAS SU REDAKCIJOS NUOSTATOMIS.

**REDAKTORIUS
V. RIMŠA**

Aludarystės apžvalgininko pastabos

Istorija kartojasi, kaip teigia išmintingi žmonės, bet jeigu pirmą kartą būna tragedija, tai antrą kartą jau vyksta tragikomiskas farsas. Po 65 metų rajone bandoma „legalizuoti“ jau nebe tik naminio alaus darymą, bet ir pardavimą. Prieš tai aktyviai protest-

tuoja įvairūs deputatai, vi suomenininkai ir t. t. Galite neabejoti, kad alų vie nodai mėgsta ir be problemų iš aludarių gauna abiejų pusų šalininkai. Tik, matyt, vieniems naudinga „legalizuoti“ biznį, o kitiemis naudinga palikti viską kaip buvo. Konkuren cija.